

Asocijacija Alumni Centra za
interdisciplinarnu postdiplomske studije

„Uspostavljanje decentralizovanog sistema upravljanja fondovima EU: Monitoring napretka procesa i preporuke za naredne korake“

Sarajevo, 27. januar 2010. godine

Panel I: „Voditelji projekata kao bitna karika za apsorciju IPA fondova“

Na I panelu održanom 27. januara 2010. godine u prostorijama ACPS-a učestvovao je veliki broj osoba iz vladinog i nevladinog sektora, te međunarodnih organizacija, a svoje istraživanje na temu „Uspostavljanje decentralizovanog sistema upravljanja fondovima EU (DIS): Kada će IPA biti u našim rukama?“, je prezentirao istraživač ACIPS-a Ranko Markuš. Pored Markuša, na ovu temu govorili su pomoćnica ministra finansija i trezora BiH Vera Letica, stručni savjetnik Direkcije za evropske integracije Tarik Cerić i pomoćnica ministra pravde BiH Sadeta Škaljić. Panel je moderirao Haris Abaspahić iz ACIPS-a.

Istraživač ACIPS-a Ranko Markuš predstavio je prezentaciju na temu „Uspostavljanje decentralizovanog sistema upravljanja fondovima EU: Monitoring napretka procesa i preporuke za naredne korake“. Analize procesa, dokumenata i politika su pokazale da je uspostavljanje DIS-a u BiH u toku 2009. godine tek neznatno napredovalo. Kao što je pokazalo i prethodno ACIPS istraživanje, problematična su i dalje pitanja pozicije Državnog IPA koordinatora (DIPAK), nepostojanje Službenika za akreditaciju (CAO), revidiranje odluke o imenovanju SOP-a i SO-a u skladu sa IPA regulativom, uspostavljanje Jedinica za implementaciju projekata (JIP-ova), Jedinice za monitoring i evaluaciju (u okviru Direkcije za evropske integracije), nezavisne revizije i potpisivanje Operativnih sporazuma. Ono što se može posmatrati kao korak unazad jeste nominovanje prevelikog broja voditelja projekata, te njihov opozicioni, a ne partnerski stav u uspostavljanju DIS-a. Prema mišljenju DEI-a, nedovoljno aktivan, ili ne - proaktivan stav VP-a, proizilazi od toga da institucije često očekuju od nekoga drugoga da pokrene inicijativu, što može biti kontraproduktivno. Tarik Cerić dodaje da su DEI i MoFT tu da pruže svu potrebnu asistenciju u ovom procesu.

DIS predstavlja jedan od ciljeva Bosne i Hercegovine na putu ka kandidatskom statusu, odnosno punopravnom članstvu u Evropskoj uniji. Istraživanje je imalo za cilj monitoring procesa uspostavljanja DIS-a, te fokusiranje na voditelje projekata kao bitne karike za absorpcijske kapacitete.

Nadalje istraživanje ističe da se, zbog ukupnog kašnjenja (odnosi se na preostale institucije i njihove kapacitete za vođenje DIS-a) datum moguće akreditacije strukture DIS-a u BiH se konstantno prolongira. Prema predloženoj Mapi puta, BiH bi akreditovala DIS za 67 mjeseci (računajući od dana kada je počelo uvođenje DIS-a do dana predviđenog Mapom puta) što je apsolutni negativni rekord u regiji Zapadnog Balkana.

Drugi dio istraživanja predstavio je stavove voditelja projekata, koji bi trebali biti zabrinjavajući za institucije koje su zadužene za uspostavljanje DIS-a. Prema istraživanju koje je sprovedeno, statistike su pokazale da voditelji projekata smatraju da su preopterećeni poslovima vezanim za upravljanjem projekata, da nemaju dovoljno izgrađene kapacitete niti podršku unutar institucija. Kao problem vide i nerazumijevanje problematike od strane njihovih rukovodilaca i Savjeta ministara BiH. Imajući u vidu da voditelji projekata nemaju stvarne nadležnosti za obaveze koje im se nameću potpisivanjem Operativnih sporazuma, ali i da je broj voditelja projekata prevelik, istraživanjem se preporučilo smanjenje njihovog broja sa 56, na 20-25. To bi se moglo postići imenovanjem sekretara institucija za voditelje projekata, što je uspješna praksa Republike

Asocijacija Alumni Centra za
interdisciplinarnu postdiplomske studije

Hrvatske. S obzirom da se od voditelja projekta očekuje aktivno učestvovanje, upoznavanje sa samim sistemom DIS-a, te podrška sa svih nivoa vlasti je neophodna.

Vera Letica pomoćnica ministra finansija i trezora BiH, također je predstavila prisutnima operativne strukture i govorila o ulozi voditelja projekata u cijelom procesu. Iako su institucije BiH nominovale oko 60 kandidata na pozicije VP-a, na te funkcije će, zbog složenosti akreditacijskog procesa i ograničenosti sredstava, biti imenovano najviše 20 službenika. Kao neki od potrebnih kriterija za imenovanje VP-a su navedeni radno iskustvo i obuka, izvrsno poznavanje situacije u sektoru djelovanja, sposobnost za izradu i vođenje projekata po EU standardima. Nadalje, visoka pozicija u upravi s ciljem mogućnosti korištenja resursa, s obzirom da je VP-u potrebno osoblje koje bi bilo zaduženo za poslove programiranja, nadzora i implementacije.

Stručni savjetnik u Direkciji za evropske integracije, gospodin Tarik Cerić je istakao da je neophodno podići svijest o značaju ovog pitanja kod donosioca odluka koja je trenutno na vrlo niskom nivou. On je naglasio da je uspostavljanje DIS-a, kao priprema za korištenje sredstava iz EU razvojnih fondova, neodvojiv dio procesa pridruživanja, te da je za BiH izuzetno bitno da što prije pristupi EU fondovima jer joj ponestaje izvora javnih fondova. Cerić je predstavio dosadašnje akcije DEI-a na ovom polju kao i aktivnosti koje DEI planira završiti do septembra 2010. godine. Kao preporuke za dalje djelovanje navodi planiranje aktivnosti na izgradnji kapaciteta te izradu Izvještaja o procjeni nedostataka, te dalje djelovanje u skladu sa prijedlozima koji bi proizašli iz tog izvještaja. Cerić se složio sa preporukama koje su predstavljene u ACIPS-ovom istraživanju, te je naglasio da će većina njih biti adresirana u narednom periodu kao dio budućeg akreditacionog paketa, odnosno kao dio aktivnosti koje je potrebno izvršiti da bi se podnio akreditacioni paket.

Gospođa Sadeta Škaljić pomoćnica ministra pravde BiH, također panelista, osvrnula se na probleme s kojima se voditelji projekata susreću u praksi i na razloge zašto odbijaju potpisati Operativne sporazume. Kao jedan od ključnih problema sa kojima se susreću VP-i, navela je nedostatak podrške i nemogućnost pristupa potrebnim resursima. Nepostojanje uvjeta koji bi omogućili savjesno obavljanje posla i preuzimanje odgovornosti u skladu sa zakonskom regulativom je, ne jedini, ali glavni razlog zašto nominovani voditelji projekata još uvijek odbijaju da potpišu Operativne sporazume. Ovo pitanje se mora riješiti što prije, kao što je navedeno i u preporukama danas prezentiranog istraživanja. Škaljić se također osvrnula i na značaj donošenja strategije razvoja civilnog društva čije trenutno nepostojanje onemogućava maksimalno iskorištavanje sredstava kojima BiH ima pristup.